

ย่อเอกสาร

ABSTRACTS

ระบาดวิทยาในระดับโมเลกุล

เกี่ยวกับการแพร่โรค เอชไอวีทางทันตกรรม

เคยมีรายงานการแพร่เชื้อ HIV-1 จากผู้ติดเชื้อไปสู่บุคลากรทางการแพทย์มาแล้ว แต่ยังไม่เคยมีรายงานการแพร่ จากบุคลากรทางการแพทย์ที่ติดเชื้อไปสู่ผู้ป่วย จนเมื่อเดือนกรกฎาคม 2533 มีรายงานผู้ป่วยโรคเอดส์รายหนึ่งในสหรัฐ เป็นสตรี ไม่เคยมีพฤติกรรมใดๆ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์มาก่อนเลย แต่มีประวัติว่าเคยไปรับการรักษากับทันตแพทย์รายหนึ่งซึ่งเป็นโรคเอดส์เมื่อพบเช่นนี้ ทันตแพทย์ผู้นั้นจึงได้ออกประกาศให้ผู้ที่เคยไปรับบริการทันตกรรมไปตรวจเลือด ซึ่งก็มีประชาชนนับพันเฮโลกันไปตรวจ และพบผู้ป่วยของทันตแพทย์คนเดียวกันนี้อีก 6 คน ติดเชื้อเอดส์ด้วย จึงมีการศึกษาในระดับโมเลกุลควบคู่ไปกับการสอบสวนทางระบาดวิทยา เพื่อดูความเป็นไปได้ในการแพร่เชื้อเอดส์จากทันตแพทย์คนนั้น

การศึกษาทำโดยเอาส่วนหนึ่งของสารกรรมพันธุ์ที่สร้างเปลือกหุ้มไวรัส (proviral envelope gene) จากผู้ป่วยทั้งเจ็ด จากทันตแพทย์คนนั้น และจากผู้ติดเชื้อในท้องที่เดียวกันอีก 35 คน มาขยายโดยใช้ polymerase chain reaction (PCR) แล้วศึกษาการเรียงลำดับของสารกรรมพันธุ์ด้วยการวิเคราะห์ 3 วิธี คือ (1) genetic distance measurement, (2) phylogenetic tree analysis และ amino acid signature pattern analysis ผลการศึกษาพบว่า สารกรรมพันธุ์ของทันตแพทย์กับผู้ป่วย 5 ราย มีความคล้ายคลึงกันมาก จากข้อมูลดังกล่าวร่วมกับการสอบสวนทางระบาดวิทยาพอสรุปได้ว่า ผู้ป่วยทั้ง 5 ติดเชื้อขณะรับบริการจากทันตแพทย์ที่เป็นเอดส์.

วิวัฒน์ โรจนพิทยากร พ.บ., ส.ม.

จาก Ou CY, Ciesielski CA, Mayers G, et al. Molecular epidemiology of HIV transmission in a dental practice. Science 1992; 256:1165.

พฤติกรรมทางเพศ การสูบบุหรี่

และการติดเชื่อเอดส์ ในหญิงชาวไฮติ

เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์การติดเชื่อเอดส์กับการสูบบุหรี่ในหญิงไฮติ โดยศึกษาในหญิงที่สูบบุหรี่ จำนวน 89 คน เปรียบเทียบกับหญิงที่ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 329 คน ข้อมูลที่ใช้ในการเปรียบเทียบคือ พฤติกรรมทางเพศ การสูบบุหรี่ ความเชื่อและการปฏิบัติทางสุขอนามัย และปัจจัยอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และการติดเชื่อเอดส์

ผลการศึกษาพบว่า หญิงที่สูบบุหรี่มีรายงานพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่ากลุ่มที่ไม่สูบ พฤติกรรมดังกล่าวได้แก่ มีคู่นอนมากกว่า และยังไม่มีการคุมกำเนิดที่ไม่แตกต่างกันก็คือ ไม่มีประวัติฉีดยาเสพติด ประวัติการผ่าตัดหรือการรับบริการทางทันตกรรม

คล้ายคลึงกัน เมื่อปรับปัจจัยเสี่ยงอย่างอื่นเพื่อวิเคราะห์เฉพาะการติดเชื่อเอดส์กับการสูบบุหรี่ก็พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (odds ratio เท่ากัน 3.4 และ confidence interval เท่ากับ 1.6 - 7.5) ส่วนปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื่อเอดส์ ได้แก่ การมีคู่นอนเกิน 2 คน และการมีเศรษฐกิจฐานะต่ำ กล่าวโดยสรุป การสูบบุหรี่แสดงถึงความมีพฤติกรรมเสี่ยง และมีความสัมพันธ์กับการติดเชื่อเอดส์ในประชากรกลุ่มที่ทำการศึกษานี้ ซึ่งน่าที่จะมีการศึกษาในแนวลึกเกี่ยวกับผลของร่างกายจากการสูบบุหรี่ว่า เกี่ยวข้องกับการติดเชื่อเอดส์ได้อย่างไร

วิวัฒน์ โรจนพิทยากร พ.บ., ส.ม.

Halsey NA, Coberly JS, Holt E, et al. Sexual Behavior, smoking, and HIV-1 infection in Haitian Women. JAMA 1992; 267:2062.